

Osman Necmi Gürmen'in, annesini ve 1905-28 arası Türkiye'sini anlattığı "Râna" adlı romanı, Abdülhamid'e suikast girişimi ve birkaç yıl sonra gelen, tesadüf eseri bugün de tartışığımız 31 Mart ayaklanması ile başlıyor. Gürmen, yalnız tarihsel belgelere değil, kişisel tanıklıklara da yaslanarak 31 Mart, İngiliz-Fransız-İtalyan işgali ve başka önemli tarihseldönüm noktalarındaki temel kabullerimizin tartışmalı taraflarını, annesinin dramatik öyküsünün eşliğinde anlatıyor...

OSMAN NECMİ GÜRMEN'LE, SON ROMANI "RÂNA" NIN ARKA PLANINI TEŞKİL EDEN 1905-1928 ARASINDAKİ TARİHSEL OLAYLARI KONUŞTUK

'31 MART MESELESİ MUALLAKTA'

ALPER GÖRMÜŞ
agorus@merkezdergi.com.tr
Fotoğraf: GÜVEN POLAT

● Romanınızı "Bugünün Râna'larna" ithaf etmişsiniz... Kitaptaki "Râna" annenin ve onun özellikle 20'li yaşları... Romanınız olayın ve günümüzde 20'li yaşlarını idrak eden genç kızlardan hangileri "Ben de romanı ithaf edileceği kişiler arasındayım" diye düşünebilir? Râna'nın en temel karakteristik özelliği neydi?

Râna aslında biliyorsunuz, "güzel" demek. İthafa da birinci harfi büyük değil küçük harfle yazdım. Yani kitap bugünün güzellerine ithaf edilmiş oluyor. Daha doğrusu bugünün güzel insanlarına. Yani içi güzel bütün insanlara...

● Böylece anlaşıldı ki, "râna"yı dikkatsizce "Râna" okuyarak söyleye yanlış bir soruyla başlamış bulunmaktayım. Kitabın kapağındaki bir kişiye yapılan güçlü vurgu, başka okurlarda da aynı refleksli uyandırabilir. Dikkatsizliğim hiç değişse onları koruyacak; simdilik bununla avunayım.

Bence de olacak bu karşılıktır. Ayrıca 20'li, 30'lu yaşlardaki birçok okurun "râna'nın "güzel" anlamına geldiğini bilmediğine de eminim.

● Râna'nın okurlarda en etkili yönlerinden biri onun Tanrı'yla ilişkisi biçimsizdir. Kitaptaki sözlerle söylesek ne tam kabullenebiliyor ne de tam inkâr edebiliyor; dünyada gözlediği hak-sızlıklardan onu sorumlu tutuyor ve ona isyan ediyor. Bu da içinde bir korku yaratarak psikolojik dengesinin bozulmasında ciddi bir